

YALE UNIVERSITY
BEINECKE RARE BOOK AND MANUSCRIPT LIBRARY
MEDIEVAL AND RENAISSANCE MANUSCRIPTS

MS 766

Northern Italy, 1439-1440

St. Jerome and others, *Epistulae et tractatus*

All the texts in the following description are by Jerome, unless otherwise stated.

1. ff. 1r-44r *Incipiunt epistole* [corr. from *epistolle*] *venerabilis sanctissimique doctoris Ieronimi. Epistola* [corr. from *Epistolla*] *prima, que et libellus de continentia servanda, feliciter* [corr. from *felliciter*] *incipit. Primi libri capitulum primum. Pauci admodum dies sunt ... luxuriam susceperunt. Explicit libellus contra Iovinianum.*

Adversus Iovinianum. CPL 610. PL 23, 211-338. Book II begins f. 25v.

2. ff. 44r-47r *Ieronimus ad Dardanum de terra repromissionis epistola incipit. Queris, Dardane, Christianorum nobilissime ... alterum caritatis est. Ep. 129. CSEL, v. 56, pp. 162-175.*
3. ff. 47r-50v *Ieronimus ad Salvinam consolatoria de Nebridio et de viduitate servanda epistola incipit. Vereor ne officium putetur ... occultum iuditium legentium pertimesco. Ep. 79. CSEL, v. 55, pp. 87-101.*
4. f. 50v *Ierorimus* [sic] *ad Castorinam materteram epistola incipit. Iohannes id est apostolus et evangelista ... Epistola me hec cum lecta fuerit absolvet. Ep. 13. CSEL, v. 54, pp. 42-44.*
5. ff. 50v-52v *Ieronimus ad Innocentium de muliere septies percussa epistola. Sepe me, Innocenti carissime, postulasti ... vite redderet libertati. Ep. 1. CSEL, v. 54, pp. 1-9.*
6. ff. 52v-56r *Eiusdem incipit ad matrem et filiam in Gallia comorantes epistola. Retulit mihi frater quidam e Galia ... ignoscat vel tempori. Explicit. Ep. 117. CSEL, v. 55, pp. 422-434.*
7. ff. 56r-59r *Eiusdem ortatoria ad Heliodorum episcopum incipit. Quanto amore et studio ... qui nunc labor durus est? Ep. 14. CSEL, v. 54, pp. 44-62.*
8. ff. 59r-64r *Eiusdem ad Nepotianum de vita clericorum etc. incipit. Petis a me, Nepotiane karissime ... talis est confitebitur. Ep. 52. CSEL, v. 54, pp. 413-441.*

9. ff. 64r-65r *Eiusdem ad Asellam epistola incipit.* Domine sancte, venerande matri Aselle Yeronimus. Si tibi putem a me gratias posse refferri... tuis precibus mittiga. *Ep.* 45. CSEL, v. 54, pp. 323-328.
10. ff. 65r-70v *Eiusdem ad Heliodorum episcopum epitaphium Nepotiani presbiteri feliciter incipit.* Grandes materias ingenia parva non sufferunt ... de eo loqui numquam desinamus. *Ep.* 60. CSEL, v. 54, pp. 548-575.
11. ff. 70v-73v *Eiusdem ad Iulianum incipit epistolla.* Filius meus, frater tuus .. dux femina facti. *Ep.* 118. CSEL, v. 55, pp. 434-445.
12. ff. 73v-78v *Eiusdem ad Rusticum epistolla incipit.* Nihil est Christiano felicius ... sed magna sunt premia. *Ep.* 125. CSEL, v. 56, pp. 118-142.
13. ff. 78v-79v *Eiusdem ad Augustinum episcopum.* Crebras ad me epistolas dirigis ... primum fatias pervenire. *Ep.* 105. CSEL, v. 55, pp. 242-246.
14. ff. 79v-83r *Eiusdem Yeronimi ad Pammachium et Oceanum.* Scedulas, quas misistis honorifici ... velit eloquii venustatem. *Ep.* 84. CSEL, v. 55, pp. 121-134.
15. ff. 83r-84v *Eiusdem ad Vigilantium.* Utile quidem fuerat ... et sic loquaris. *Ep.* 61. CSEL, v. 54, pp. 575-582.
16. ff. 84v-87v *Epistola beati Cipriani episcopi ad Donatum de so* [?]. Bene admones, Donate karissime ... religiosa mulcedo. Cyprianus, *Ad Donatum*. CPL 38. G. Hartel, ed., CSEL, v. 3.1 (1868), pp. 3-16.
17. ff. 87v-91v *Epistola Yeronimi ad Furiam de viduitate servanda.* Obsecras litteris et supliciter deprecaris ... et numquam de secundis nuptiis cogitabis. *Ep.* 54. CSEL, 54, pp. 466-485.
18. ff. 91v-95r *Eiusdem ad Fabianum diaconum.* Et Samuel quondam lugebat Saulum ... cuius consumatio in combustionem. *Ep.* 147, *Ad Sabinianum*. CSEL, v. 56, pp. 312-329.
19. f. 95r-v *Eiusdem ad Damasum papam.* Desiderii mei ardor tanto accepit remedium ... si tamen digni fuerimus mereamur. Ps.-Hieronymus, *Ep. ad Damasum papam*. CPL 723. PL Supplementum, v. 1, p. 303.
20. ff. 95v-96r *Epistola Yeronimi presbiteri ad Deuteramemoratam.* Indicavit nec dubito spiritalium parentum ... figuratis laudibus delectari. *Ep.* 81, *Ad Rufinum*. CSEL, v. 55, pp. 106-107. The second half of the heading is the corrupt beginning of the letter.

21. ff. 96r-98r *Eiusdem Yeronimi ad Tyrasium de filie dormitione*. Caritatis tue scripta percepi ... non cesses armare. Opto te, frater carissime, semper bene vallere et nostri meminisse. Ps.-Hieronymus, *Ep. 30, Ad Tyrasium de morte filiae suae*. PL 30.278-282.
22. f. 98r-v *Eiusdem ad Florentium de ortu amicitie*. Quantus beatitudinis tue rumor ... cathenas langoris innector. *Ep. 4*. CSEL, v. 54, pp. 19-20.
23. ff. 98v-101r *Eiusdem Yeronimi de monacho captivo epistola*. Qui navali prelio dimicaturi sunt ... posse mori, non superari. *Vita Malchi*. CPL 619. PL 23.53-60.
24. ff. 101r-104r *Vita sancti Pauli primi heremite per Yeronimum scripta*. Inter multos sepe dubitatum est ... purpuras cum gennis [sic] suis. *Vita S. Pauli*. CPL 617. PL 23.17-28.
25. ff. 104r-114r *Eiusdem Yeronimi epitaphium sancte Paule*. Si cuncta mei corporis membramensibus VIII diebus XXI. *Ep. 108*. CSEL, v. 55, pp. 306-351.
26. ff. 114r-125r *Eiusdem ad Eustochium*. Audi filia et vide ... et flumina non cooperient eam. *Ep. 22*. CSEL, v. 54, pp. 143-211.
27. ff. 125r-127v *Eiusdem ad Theophilum Yeronimi epistola*. Epistola tua hereditatis dominice ... consumamur ab invicem. *Ep. 82*. CSEL, v. 55, pp. 107-119.
28. ff. 127v-133v *Eiusdem ad Demetriadem virginem epistola*. Inter omnes materias, quas ab adulescentia ... imitatio forma virtutis est. *Ep. 130*. CSEL, v. 156, pp. 175-201.
29. ff. 133v-136r *Eiusdem ad Pri<n>cipiam virginem de vita sancte Marcelle incipit*. Sepe et multum flagitas, virgo Christi ... et legentibus placere desiderans. *Ep. 127*. CSEL, v. 156, pp. 145-156.
30. ff. 136r-139r *Eiusdem ad Pammachium de dormitione Pauline*. Sanato vulnere et in cicatricem superducte ... ad Christum levius subvolabis. *Ep. 66*. CSEL, v. 54, pp. 647-665.
31. f. 139r-v *Eiusdem ad Theodosium et ceteros anachoretas*. Vellem nunc vestro interesse conventui ... portum optati litoris prosequatur. *Ep. 2*. CSEL, v. 54, pp. 10-12.
32. f. 139v *Epistola Damasi pape ad Yeronimum*. Dormientem te et longo iam tempore legentem ... et philosophiis disputandis. *Ep. 35, 1.1-2.1*. CSEL, v. 54, pp. 265-266.
33. ff. 139v-144v *Epistola Yeronimi ad Gerutiam de monogamia incipit*. In veteri via novam querimus semitam ... Hic libelus de monogamia sub nomine tuo titulum possidebit. *Ep. 123*. CSEL, v. 56, pp. 72-95.

34. ff. 144v-145v *Eiusdem ad Cromatium*. Non debet carta dividere quos amor mutuus copulavit ... amor ordinem nescit. *Ep.* 7. CSEL, v. 54, pp. 26-31.
35. ff. 145v-147r *Eiusdem ad Oceanum incipit*. Deprecatus es ut tibi breviter exponerem ... casto confirmetur effectus. Ps.-Hieronymus, *Ep.* 42, *Ad Oceanum de vita clericorum*. PL 30.288-292.
36. ff. 147r-149v *Eiusdem ad Oceanum* [this name on erasure by Northern hand] *de patientia*. Diversorum obprobria tribulationes multiples ... Salutate omnes qui timent Dominum. Ps.-Hieronymus, *Ep.* 41, *Ad Oceanum de ferendis opprobriis*. PL 30.282-288.
37. ff. 149v-155v *Eiusdem ad virginem de bono virginitatis*. Quantam in celestibus beatitudinem virginitas sancta possideat ... Dei sacrificio et ipse sit dignus. Ps.-Hieronymus, *Ep.* 13, *Laus virginitatis*. PL 30.163-175.
38. ff. 155v-157v *Eiusdem ad Placentinum de solitaria vita*. Nulla res vetus, inquit comicus ... quo pollicitus es veniendum. Ps.-Hieronymus, *Ep.* 18, *Ad Praesidium de cereo paschali*. PL 30.182-187.
39. ff. 157v-161v *Eiusdem ad Letam de institutione Paule virginis*. Beatus apostolus Paulus scribens ad Corinthios ... regnis celestibus offerendam. *Ep.* 107. CSEL, v. 55, pp. 290-305.
40. ff. 161v-164v *Epithaphium eiusdem Yeronimi ad Blesilam*. Quis dabit capiti meo aquam ... loquentem cum sorore et matre. *Ep.* 39. CSEL, v. 54, pp.293-308.
41. ff. 164v-172r *Eiusdem ad Helvidium, id est contra, de laudibus Virginis*. Super [l. Nuper] rogatus a fratribus ut adversus libellum ... servus Domini pariter experiatur et mater. *Adversus Helvidium*. CPL 609. PL 23.183-206.
42. ff. 172r-177r *Disputatio doctorum maxime Yeronimi et Augustini de anima*. Cum apud vos celestis eloquentia purissimi fontis ... redundetis fluentis sanctorum. *Explicit*. Ps. - Hieronymus, *Ep.* 37, *Dialogus sub nomine Hieronymi et Augustini de origine animarum*. PL 30.261-271.
43. ff. 177r-178v *Incipit epistola beati Yeronimi presbiteri ad Rufinum*. Plus Deum tribuere quam rogatur ... Amicitia que desinere potest numquam vera fuit. *Ep.* 3. CSEL, v. 54, pp. 12-18.

44. f. 178v-182r *Epistola Epiphanius ad Iohannem episcopum a Yeronimo translata scribitur ad Pammachium*. Domino dilectissimo fratri Iohanni episcopo Epiphanius. Oportebat nos, dilectissime... ad perversitatem sui inducat erroris. *Ep.* 51. CSEL, v. 54, pp. 395-412.
45. ff. 182r-189r *Eiusdem ad Pammachium videlicet Yeronimi*. Quod ad te nunc usque non scripsi ... vel Lazarum sequi vel divitem. *Ep.* 49 (48). CSEL, v. 54, pp. 350-387.
46. f. 189r-v *Eiusdem ad papam Damasum*. Postquam epistolam tue sanctitatis accepi ... de hac questione dictasse tantum. *Ep.* 36, 1.1-9.2. CSEL, v. 54, pp. 268-275.
47. ff. 189v-190v *Eiusdem de vita solitaria ad Marcelam incipit*. Ambrosius, quo cartas, sumptus, notarios ... ut vulgo dicitur amatorie cantiones. *Ep.* 43. CSEL, v. 54, pp. 318-321, followed (as in other manuscripts) without interruption by *Ep.* 46, cc. 11.1-2 and 12.2-3, CSEL, v. 54, pp. 341-343.
48. ff. 190v-191r *Eiusdem ad March**m presbiterum*. Decreveram quidem mihi utendum psalmiste [?] voce dicentis ... omnes qui hic sumus plurimum salutamus. *Ep.* 17. CSEL, 54, pp. 70-73.
49. ff. 191r-192r *Yeronimus ad Damasum de questionibus quas petit declarari, et est pars epistole que eidem scribitur folio supra 189 ubi est tale signum φ. Prima questio*. Quid sibi vult quod in Genesi scriptum est: Omnis qui occiderit ... Verum ne longius sermo procedat hucusque super hoc locutum me esse sufficiat, quia et ex his, que respersimus, ingentem tibi disputationis etc., *ut habetur supra folio 190*. *Ep.* 36, 2.1-9.2. CSEL, 54, pp. 269-275.
50. f. 192r-v *Questio secunda*. Cur Deus loquitur ad Habraam ... Scio hec molesta esse lectori, etc.; *quere hec supra folio 190, ubi est tale signum +*. *Ep.* 36, 10.1-14.1. CSEL, v. 54, pp. 275-280.
51. ff. 192v-193v *Questio tertia*. Cur Ysaac vir iustus et Deo carus ... tunc omnis Israel salvus erit. *Ep.* 36, 15.1-17.1. CSEL, v. 54, pp. 281-285.
52. ff. 193v-202r *Incipit prologus eiusdem Ieronimi ad eundem papam Damasum in expositione Origenis super Cantica canticorum*. Beatissimo pape Damaso Ieronimus. Origenes cum in ceteris libris vicerit omnes ... cum sic possint placere que parva sunt. *Explicit prologus*. *Incipit omelia eiusdem prima*. Quomodo didicimus per Moysen ... et eris vere dives in sponsi domo sponsa formosa. [f. 197v:] *Explicit omelia prima*. *Incipit eiusdem Yeronimi omelia secunda*. Omnes anime motiones universitatis conditor Deus creavit ... sapientia Christi Yhesu. Origenes, *Homiliae in Cantica canticorum*, tr. Hieronymus Stridonensis. PL, 23.1117-1144; W.A. Baehrens, ed., *Die Griechische christliche Schriftsteller*, v. 38, Origenes, v. 8 (Leipzig, 1925), pp. 26-60.

53. f. 202r *Incipit epistola Damasci [sic] pape ad sanctum Yeronimum de Osanna.* Commentaria cum legerem ... in Christo Yhesu gratias refferant. *Ep.* 19. CSEL, v. 54, pp. 103-104.
54. ff. 202r-203r *Responsio Ieronimi ad eundem papam Damasum de Osanna incipit.* Multi super hoc sermone diversa finxerunt ... fictam referre sententiam. *Ep.* 20. CSEL, v. 54, pp. 104-110.
55. ff. 203r-204r *Eiusdem Yeronimi epistola ad eundem Damasum papam de novo nomine trium ypostasion.* Quoniam vetus oriens inter se furore populorum ... cum antiquo sensu predicent. *Ep.* 15. CSEL, v. 54, pp. 62-67.
56. f. 204r-v *Incipit epistola eiusdem Ieronimi ad eundem papam Damasum, cui apud Syriam in fide communicare debeat feliciter.* Inportuna in evangelio mulier ... Noli despiciere animam pro qua Christus mortuus est. *Ep.* 16. CSEL, v. 54, pp. 68-69.
57. ff. 204v-205v *Incipit pars quedam cuiusdam scripti beati Yeronimi de Seraphim et calculo forcipe accepto de altari in Ysaia.* Septuaginta: Et missum est a me unum de Seraphim ... cum Silvanum in Apostolorum Actibus non legamus. *Ep.* 18 B. CSEL, v. 54, pp. 97-103.
58. ff. 205v-209v *Item pars cuiusdam scripti eiusdem Yeronimi de eodem loco Ysaie prophete.* Et factum est in anno quarto, mortuus est ... auribus tantum studeamus et lingua. *Ep.* 18 A. CSEL, v. 54, pp. 73-96.
59. ff. 209v-215r *Incipit liber Ieronimi ad Damasum papam de duobus evangelice parabole filiis prodigo et frugi.* Beatitudinis tue interrogatio disputatio fuit ... panibus sit vita sustentanda, non siliquis. *Ep.* 21. CSEL, v. 54, pp. 111-142.
60. ff. 215r-218v *Epistola eiusdem ad Pammachium de optimo genere interpretandi incipit.* Paulus apostolus presente Aggripa rege ... et Tullii Philipicas scribere. *Ep.* 57. CSEL, v. 54, pp. 503-526.
61. ff. 218v-219r *Eiusdem ad Tranquilinum quomodo Origenem debeat legere.* Maiora spiritus vincula esse ... frater Tatianus diaconus impendio te salutatur. *Ep.* 62. CSEL, v. 54, pp. 583-584.
62. ff. 219r-223r *Epistola eiusdem ad Avitum de erroribus Origenis in libris Peri archon.* Ante annos circiter decem sanctus vir Pammachius ... que sibi cavenda sint noverint. *Ep.* 124. CSEL, v. 56, pp. 96-117.

63. ff. 223r-227r *Eiusdem ad Oceanum de unius uxoris viro incipit. Nunquam, fili Oceane, fore putabam ... et obiciunt quod concessum est. Ep. 69. CSEL, v. 54, pp. 678-700.*
64. f. 227r-v *Eiusdem qualiter presbiter et diaconus differant. Legimus in Ysaia: Fatuus fatua loquatur ... presbiteri et diaconi in ecclesia vindicent. Ep. 146. CSEL, v. 56, pp. 308-312.*
65. ff. 227v-229r *Eiusdem ad Evagium [l. Evangelium] presbiterum de Melchisedech. Misisti mihi volumen ... nocuerit corporis validudini. § Deo semper agamus gratias. Ep. 73. CSEL, v. 55, pp. 13-23.*
66. ff. 229v-249r *Ambrosii sanctissimi doctoris super funere sui devotissimi Satyri epistola sive epithaphium feliciter incipit etc. Reduximus [l. Deduximus], fratres hostiam dilectissimi meam ... [f. 236v, Book 2:]. Epistola sive epithaphium eiusdem sanctissimi doctoris Ambrosii archiepiscopi Mediolani super funere sui e [?] in commemoratione diei septime sui devotissimi tamquam fratris Satyri incipit. Superiore libro aliquid indulsumus ... mortem iam timere nequeamus. Deo gratias. Amen. § Has epistolas scripsit don [deleted and replaced by frater] Iohannes de Carnago cenobii sancti Benedicti de Leno [cenobii – Leno deleted] et eas complevit in heremitorio sancte Marie de Ranzio in vigilia sancti Dominici 1439, die 4 Augusti in mane; quas donat suo fratri, fratri Guliermo [quas – Guliermo deleted], ordinis Predicatorum.*

Ambrosius Mediolanensis (St. Ambrose, 339-397), *De excessu fratris*. CPL 157. O. Faller, ed., CSEL, v. 73, pp. 207-325.

67. ff. 249v-250v § Incipit rubrica epistolarum tam Yeronimi quam aliorum doctorum in hoc libro contentorum. Prima epistola et invectiva sancti Yeronimi contra Iovinianum que incipit “Pauci admodum dies sunt”, folio primo ... 68. Beati Ambrosii libellus primus in quo plangit Satyrum sive eius mortem, qui sic incipit: “Reduximus fratres hostiam”, folio 230. 69. Eiusdem ad idem liber 2us qui incipit “Superiore libro”, folio 237. Explicit rubricela epistolarum. Deo gratias semper. [afterwards added by same hand:] 70. Eiusdem ad Castricianum de cecitate, folio 258 ... 75. Eiusdem ad eandem (Marcellam) de muneribus, folio 261.

Table of contents of the letters, numbered from 1 to 75 (artt. 1-66 and 69-74).

68. ff. 250v-257v § Incipit tabula suprascriptarum epistolarum composita per prefatum scriptorem don Iohannem de Carnago, cenobii sancti Benedicti, secundum alphabetum feliciter. Abrahe et aliorum patriarcharum si miramur premia, ymitemur obsequia, folio 245b ... Zebedei filiorum qualiter evangelium sit intellegendum, folio 40b. Deo gratias. § Explicit tabula per don Iohannem de Carnago in infirmitate existente composita 1440, 19 Novembris.

Iohannes de Carnago, alphabetical index to artt. 1-66 and 69-74 (entries for the latter group are added in the margins), based on the themes noted in the margins of the text.

69. f. 258r-v *Yheronimus ad Castricianum*. Sanctus filius Eraclius diaconus ... magnitudine fenoris duplicata. *Ep.* 68. CSEL, v. 54, pp. 675-678.
70. f. 258v *Yheronimus ad virgines Cremonenses* [l. *Hemonenses*]. Carte exiguitas inditium solitudinis est ... quare oculus tuus nequam est? *Ep.* 11. CSEL, v. 54, pp. 39-40.
71. ff. 258v-259v *Yheronimus ad Vitalem presbiterum de Salomone et Achaz*. Quomodo Salomon et Achaz ... per Desiderium missa suscipe. *Ep.* 72, 1.2-5.2. CSEL, v. 55, pp. 8-12.
72. ff. 259v-260r *Eiusdem ad Marcellam ne contristetur de egrotatione Blesille*. Abraham temptatur in filio ... cum dominus eius dictus sit Behelzebub. *Ep.* 38. CSEL, v. 54, pp. 289-293.
73. f. 260r-v *Eiusdem ad Marcellam de Onaso*. Medici quos vocant chirurgicos crudeles putantur ... et disertus videri poteris. *Ep.* 40. CSEL, v. 54, pp. 309-311.
74. f. 260v *Eiusdem ad Marcellam de muneribus*. Ut absentia corporum spiritus confabulatione solemur ... quoque accendisse sit gratum. *Ep.* 44. CSEL, v. 54, pp. 322-323.
75. ff. 260v-261r *Ieronimi ad Iulianum diaconum epistola*. Antiquus sermo est ... reddas sermonibus laetiorem. *Ep.* 6. CSEL, v. 54, pp. 24-25. The beginning (as far as on f. 260v) on erasure.
76. f. 261r *Ieronimus ad Niceam ypodiaconum*. Turpilius comicus tractans de vicisitudine ... si amici litteras vel indignantis accipiam. *Ep.* 8. CSEL, v. 54, pp. 31-33.
77. ff. 261r-267r *Ieronimus ad Minervium et Alesandrinum monacos*. In ipso iam profectionis articulo ... quorum quis sensus sit supra diximus. *Ep.* 119. CSEL, v. 55, pp. 446-469.
78. f. 267r-v *Ieronimi ad Paulum senem monacum epistola*. Humanae vitae breuitas ... afflaverit navigabunt. *Ep.* 10. CSEL, v. 54, pp. 35-38.
79. f. 267v *Eiusdem Ieronimi ad Crisogonum monacum epistola incipit feliciter*. Quod circa te affectus meus sit ... te non habuisse quod scripseris. *Ep.* 9. CSEL, v. 54, pp. 33-34.
80. ff. 267v-268r *Feliciter eiusdem Ieronimi doctoris sanctissimi ad Anthonium monacum epistola*. Dominus noster humilitatis magister ... cum servus impercias. Vale in Domino. *Ep.* 12. CSEL, v. 54, pp. 41-42.

81. f. 268r-v *Feliciter eiusdem doctoris sanctissimi incipit epistola ad Pammachium.* Christiani interdum pudoris est ... sed universo loquatur hominum generi. *Ep.* 48. CSEL, v. 54, pp. 347-350.
82. ff. 268v-269r *Eiusdem ad Pammachium et Marcellam.* Rursum orientalibus vos locupletio mercibus ... longo tempore arefacta moriantur. *Ep.* 97. CSEL, v. 55, pp. 182-184.
83. ff. 269r-271r *Eiusdem ad Domnionem epistola.* Litterae tuae et amorem pariter sonant ... Volo omnes qui propter nocturnos forsitan metus cubitare non posunt uxores ducere. *Ep.* 50. CSEL, v. 54, pp. 388-395.
84. ff. 271r-272r *Eiusdem ad Marcellam de quinque questionibus Novi Testamenti Ieronimi incipit.* Magnis nos provocas questionibus ... apud quos esse dignatur. *Ep.* 59. CSEL, v. 54, pp. 541-547.
85. f. 272r-v *Eiusdem Ieronimi ad Marcellam de blasfemia in Spiritu Sancto inremissibili.* Brevis est questioncula quam misisti ... quam comentariolum dictaremus. *Ep.* 42. CSEL, v. 54, pp. 315-317.
86. ff. 272v-273r *Eiusdem ad Marcellam de detractoribus Ieronimi epistola.* Post priorem epistolam, in qua de Hebreis verbis ... ubi bos et asinus calcant. *Ep.* 27. CSEL, v. 54, pp. 223-226.
87. f. 273r *Eiusdem Ieronimi ad Marcellam epistola.* Ut tam parvam epistolam scriberem ... dilligatur et mater. *Ep.* 32. CSEL, v. 54, pp. 252-253.
88. f. 273r-v *Eiusdem de exitu Lee Ieronimi.* Cum hora ferme tertia hodiernae diei ... ut possimus esse perpetui. *Ep.* 23. CSEL, v. 54, pp. 211-214.
89. ff. 273v-274r *De vita Aselle Ieronimus.* Nemo reprehendat quod in epistolis ... noxie timeant suscipiant sacerdotes. *Ep.* 24. CSEL, v. 54, pp. 214-217.
90. ff. 274r-277r *Ad Oceanum de morte Fabiole Ieronimi epistola feliciter incipit.* Plures anni sunt ... cui plus dimittitur, plus amat. *Ep.* 77. CSEL, v. 55, pp. 37-49.
91. ff. 277r-278r *Eiusdem Ieronimi de parentibus honorandis epistola.* Parentum meritis subiugans filios ... coram angelis coronari. Ps.-Hieronymus, *Ep.* 11. PL 30.145-147.
92. f. 278r *Eiusdem ad Eustochium de muneribus transmissis epistola.* Parva specie sed caritate magna ...Christi ancilla non essem. *Ep.* 31. CSEL, v. 54, pp. 249-251.

93. ff. 278r-282r *Eiusdem ad Thesiofontem* [l. *Ctesiphontem*] Urbicum epistola. Non audacter, ut false putas ... cum manus sentire aliud comprobatur. *Ep.* 133. CSEL, v. 56, pp. 241-260.
94. ff. 282r-292v *Eiusdem adversus Ruffinum presbiterum Aquilensem Ieronimi epistola*. Litteris lectis prudentie tue ... et illico pax sequetur. *Ep. adversus Rufinum*. CPL 614. P. Lardet, ed., CC, v. 79 (1982), pp. 73-116.
95. ff. 292v-293r *Eiusdem ad Damasum de fide catholica epistola*. Credimus in Deum Patrem omnipotentem ... non me hereticum comprobabit. Pelagius (350/354-423/429), *Libellus fidei ad Innocentium papam*. CPL 731. PL 45.1716-1718.
96. f. 293r-v *Eiusdem ad Augustinum epistola Ieronimi*. Domino vere sancto et beatissimo pape Augustino ... Cum a sancto fratre nostro ... invicem dolore laudamus. *Ep.* 115. CSEL, v. 55, pp. 396-397.
97. f. 293v *Eiusdem ad Alipium et Augustinum Ieronimi epistola*. Dominis vere sanctis ... domini vere sancti atque omnium affectione venerabiles patres. *Ep.* 143. CSEL, v. 56, pp. 292-294.
98. ff. 293v-294r *Eiusdem ad Amandum presbiterum epistola*. Brevis epistola longas explanare questiones non valet ... non parcat medicus ut parcat, sevit ut misereatur. *Ep.* 55. CSEL, v. 54, pp. 486-495.
99. f. 294r-v *Eiusdem ad Exuperantium epistola*. Inter omnia que mihi sancti fratris Quintiliani amicitie prestiterunt ... nos crebro habebis hospites. *Ep.* 145. CSEL, v. 56, pp. 306-307.
100. f. 294v *Eiusdem ad Desiderium Ieronimi epistola*. Lecto sermone dignationis tue ... paulatim scribi faciam si volueris. *Ep.* 47. CSEL, v. 54, pp. 345-347.
101. ff. 294v-295v *Eiusdem ad Lucinum Beticum Ieronimi epistola*. Non opinanti mihi subito littere tue reddite sunt ... semper presentem litterarum vicisitudine sentiamus. *Ep.* 71. CSEL, v. 55, pp. 1-7.
102. ff. 295v-296v *Eiusdem ad Riparium presbiterum Ieronimi epistola*. Acceptis primum litteris tuis ... omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. *Ep.* 109. CSEL, v. 55, pp. 351-356.
103. ff. 296v-297r *Eiusdem ad Magnum oratorem urbis Rome epistola*. Febesium [l. Sebesium] nostrum tuis monitis profecisse ... epistolari angustia finienda est. *Ep.* 70. CSEL, v. 54, pp. 700-708.

104. f. 297r-v *Eiusdem ad Bigaum* [l. *Abigaum*] *Yspanum Ieronimi epistola*. Quamquam mihi multorum sim conscius peccatorum ... per te opido salutamus. *Ep.* 76. CSEL, v. 55, pp. 34-36.
105. f. 297v-300v *Eiusdem contra Vigilantium Ieronimi epistola*. Multa in orbe monstra generata sunt ... Christi ministerio arbitrantur indignos. *Contra Vigilantium*. CPL 611. PL 23.339-352.
106. ff. 300v-304v *Eiusdem ad Augustinum Ieronimi epistola incipit feliciter*. Tres simul epistolas, ymmo libellos ... in angulo monasterii susurrare. *Ep.* 112. CSEL, v. 55, pp. 367-393.

Parchment, ff. 304 + II (paper), 235 x 170 mm. Goatskin (outer side of the quires is flesh side). Original foliation in arabic numerals from “1” to “278”, continued by a s. XVII hand. As appears from the Table of Contents (art. 68) a folio is considered a recto (b) plus the facing verso (a).

I-XXX¹⁰ (ff. 1-300), XXXI⁴ (ff. 301-304). Horizontal catchwords in the middle, except on f. 270v (hand B), where the catchword is vertical.

Ruled with lead for one column of 40 lines above top line (ff. 1r-50v and 151r-260v); 39 lines above top line (ff. 51r-150v); 40 lines below top line (ff. 261r-290v); 50 lines below top line (ff. 291r-304v). The table on ff. 250v-257v (art. 68) is written on two columns.

Apparently four scribes: A, Iohannes de Carnago, is the main scribe and copied ff. 1r-260v (with the exception of 8 lines at the bottom) in Gothico-Humanistica Semitextualis Libraria; the uneven aspect and the two different forms of the *-rum*-abbreviation seen successively probably do not point to the presence of more than one scribe; B copied a little more than one quire, from the bottom lines of f. 260v to f. 270v, in Humanistica Textualis Libraria; C copied ff. 271r-275v in Gothico-Humanistica Textualis Libraria; and D copied ff. 276r-304v in Gothico-Humanistica Semitextualis Libraria.

Headings in red. Red heightening (stroking) of the majuscules. 2-3-line flourished initials (with guide letters) in red with penwork varying from pale red to purple. A large (10 lines) decorated flourished initial in red, with developed purple penwork (“R” instead of “D”) in littera duplex style on f. 229v (art. 66). Two Gothic historiated initials on gold background with floral marginal extensions: f. 1r (12 lines, art. 1, Book I): St. Jerome with lion and boy holding open a book (damaged); f. 25v (5 lines, art. 1, Book II): a monk copying.

Binding s. XVI: brown leather over cardboard boards, the covers blind-tooled with a triple fillet lozenge inside a floral roll frame, the center and the corners gold-tooled with two different floral tools. Spine with four raised bands and remnants of gold-tooled lilies in the compartments. Edges painted blue. Marks of two pairs of ties.

The main part of the manuscript was copied by the unrecorded scribe Iohannes de Carnago (A), monk of the Benedictine abbey of Leno (Lombardy, south of Brescia) and completed on 4 August 1439 in an hermitage called S. Maria de Ranzio. In spite of illness he also composed and

copied the alphabetical index (art. 68), finished 19 Nov. 1440, and added artt. 69-74. The alterations in the colophon of art. 66 seem to indicate that Iohannes intended to give the manuscript to his brother, a Dominican friar called William, and even himself became a friar. This supposition is not confirmed by the later mentions of the scribe in art. 68. Several other scribes completed the manuscript; the last one in the course of his work adopted a more economic format. The codex belonged to the Diocesan Library of Dunedin, New Zealand (library stamps on ff. 8r, 35r and 64r). On the front pastedown a label is fixed with the handwritten inscription "Life & letters of St. Jerome. 14th century manuscript on loan from Selwyn College, Dunedin". Sotheby sale, London, 27 March 1950 (catalogue, no. 35; cutting pasted on front pastedown).

Quires	folios	no. of lines	scribe	content
I-V	1-50	40 atl	A	artt. 1-
VI-XV	51-150	39 atl	A	
XVI-XXVI	151-260	40 atl	A	74
XXVII-XXIX	261-290	40 btl	B C D	artt. 75-
XXX-XXXI	291-304	50 btl	D	106

R 21.03.11

Albert Derolez